

NATJECANJE IZ VJERONAUKA – VJERONAUČNA OLIMPIJADA

ŠKOLSKA RAZINA

RJEŠENJA TESTA

SREDNJA ŠKOLA – ČETVEROGODIŠNJI PROGRAM

U _____ 19. veljače 2025.

ZADATCI DA – NE

Zaokruži DA ako je tvrdnja točna odnosno NE ako je tvrdnja netočna.

1. Kostil ilirskih svetaca Anastazija, Mavra, Venancija i drugih mučenika pod Dioklecijanom pohranjene su pokraj krstionice lateranske bazilike.

DA

NE

Točan odgovor: **DA** (str. 13.)

1	
---	--

2. Naziv „najdraži sin” uobičajen je izraz kojim su pape oslovljavali vladara neke zemlje u ranome srednjem vijeku.

DA

NE

Točan odgovor: **DA** (str. 14.)

1	
---	--

3. Nacionalni sabor dalmatinskih i hrvatskih biskupa na kojemu je rehabilitirana crkvenoslavenska liturgija, održan je 1056./1057. godine u Splitu.

DA

NE

Točan odgovor: **NE** (1074./1075.; str. 16.)

1	
---	--

4. Splitski nadbiskup Lovro bio je prijatelj i savjetnik kralja Zvonimira.

DA

NE

Točan odgovor: **DA** (str. 16.)

1	
---	--

5. Splitska nadbiskupija na II. splitskom saboru postala je metropolitanska Crkva u čitavoj Hrvatskoj.

DA

NE

Točan odgovor: **DA** (str. 25.)

1	
---	--

6. Naslov „dux Croatorum” znači „kralj Hrvata”.

DA

NE

Točan odgovor: **NE** (knez Hrvata; str. 21.)

1	
---	--

7. Kostil sv. Dujma prema zaključku II. splitskog sabora nalaze se u Solinu.

DA

NE

Točan odgovor: **NE** (I. splitskog sabora, u Splitu; str. 25.)

1	
---	--

8. *Ljetopis popa Dukljanina* sačuvan je u tri rukopisna primjerka na slavenskome jeziku.

DA NE

Točan odgovor: **NE** (dva primjerka, na latinskom jeziku; str. 26.)

1	
---	--

9. U djelu *Epitome* opisani su događaji od nastanka svijeta do smrti Aleksija Komnena.

DA NE

Točan odgovor: **DA** (str. 33.)

1	
---	--

10. Hrvatska je prema novijim procjenama povjesničara u ranome srednjem vijeku imala oko 2500 profesionalnih vojnika.

DA NE

Točan odgovor: **DA** (str. 45.)

1	
---	--

11. Crkveni sabori u Saloni održani su 520. i 523. godine.

DA NE

Točan odgovor: **NE** (530. i 533.; str. 56.)

1	
---	--

12. Zadarski biskup Donat posjetio je Karla Velikoga u Diedenhofenu.

DA NE

Točan odgovor: **DA** (str. 61.)

1	
---	--

13. Ninska biskupija bila je prva crkvena organizacija na prostoru Hrvatske kneževine koja je bila neovisna o dalmatinskim biskupijama.

DA NE

Točan odgovor: **DA** (str. 63.)

1	
---	--

14. U ranome srednjem vijeku pojam Donja Dalmacija označavao je područje oko i južno od Dubrovnika, a Gornja Dalmacija područje između Krka i Splita.

DA NE

Točan odgovor: **NE** (obratno; str. 73.)

1	
---	--

15. Odluke I. splitskog sabora sačuvane su u cjelovitome obliku.

DA

NE

Točan odgovor: **DA** (str. 74.)

1	
---	--

ZADATCI VIŠESTRUKOG IZBORA

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora (a, b, c) **samo je jedan** odgovor točan. **Zaokruži** slovo ispred točnog odgovora.

16. Kojega je datuma papa Ivan VIII. Branimiru priznao zemaljsku vlast?

a) 5. travnja 876.

b) 6. svibnja 878.

c) 7. lipnja 879.

c) 7. lipnja 879. (str. 14.)

1	
---	--

17. Kako se naziva crkva u kojoj je kralj Dmitar Zvonimir uveden u upravu Kraljevstva Hrvatske i Dalmacije?

a) crkva svetoga Duje

b) crkva svete Marije

c) crkva svetoga Petra

c) crkva svetoga Petra (str. 15.)

1	
---	--

18. Kako se zove papa koji je 1061. godine zabranio crkvenoslavensku liturgiju?

a) Grgur VII.

b) Nikola II.

c) Leon VI.

b) Nikola II. (str. 16.)

1	
---	--

19. Koliko je bizantskih zlatnika u Zvonimirovo vrijeme iznosio godišnji dar papi koji su mu davali svjetovni vladari?

a) 200

b) 300

c) 400

a) 200 (str. 16.)

1	
---	--

20. Kako se zove papa u čijim se pismima Tomislav prvi put pojavljuje s naslovom kralja?

- a) Ivan VIII.
- b) Ivan X.
- c) Ivan XII.

b) Ivan X. (str. 23.)

1	
---	--

21. Koliko je zaključaka doneseno na I. splitskom saboru?

- a) 15
- b) 20
- c) 25

a) 15 (str. 24., 67.)

1	
---	--

22. Koji od navedenih jezika papa Ivan X. u svojem pismu naslovljenom na hrvatskoga kralja Tomislava preporučuje za poučavanje pomlatka?

- a) grčki
- b) latinski
- c) slavenski

b) latinski (str. 24.)

1	
---	--

23. Iz kojega stoljeća datiraju rukopisni primjerci *Ljetopisa popa Dukljanina*?

- a) iz XVI.
- b) iz XVII.
- c) iz XVIII.

b) iz XVII. (str. 26.)

1	
---	--

24. U kojoj je godini svojega kraljevanja umro kralj Tomislav?

- a) u trinaestoj
- b) u petnaestoj
- c) u sedamnaestoj

a) u trinaestoj (str. 28.)

1	
---	--

25. Kako glasi nadimak bizantskoga cara Konstantina Porfirogeneta?

- a) Mudri
- b) Ptičar
- c) Grimiznorodeni

c) Grimiznorodeni (str. 28.)

1	
---	--

26. Kako se zove grad koji je bio metropola Bizantske Dalmacije?

- a) Salona
- b) Trogir
- c) Zadar

c) Zadar (str. 38.-39.)

1	
---	--

27. Kako se zove dokument koji svjedoči o tome da su papinski poslanici stigli na II. splitski sabor po povratku s posredovanja mira između Hrvata i Bugara?

- a) Dubrovačka povelja
- b) Korčulanski kodeks
- c) Splitski zakonik

b) Korčulanski kodeks (str. 43.)

1	
---	--

28. Koja je od navedenih osoba 925. godine sazvala I. splitski sabor?

- a) papa Ivan X.
- b) kralj Tomislav
- c) splitski nadbiskup Ivan

b) kralj Tomislav (str. 46.)

1	
---	--

29. Kojim se od navedenih naslova papa Lav VI. koristio za Tomislava na II. splitskom saboru?

- a) dux
- b) rex
- c) princeps

c) princeps (str. 50.)

1	
---	--

30. Kako glasi titula vladara koja je zapisana na Bašćanskoj ploči?

- a) kralj dalmatinski
- b) kralj hrvatski
- c) kralj slavenski

b) kralj hrvatski (str. 51.)

1	
---	--

31. Kako se zove djelo u kojemu se govori o doseljenu i pokrštavanju Hrvata u VII. st.?

- a) *De administrando imperio*
- b) *Historia Salonitana*
- c) *Regnum Sclavorum*

a) *De administrando imperio* (str. 55.)

1	
---	--

32. Kad se u Dalmaciji u ranome srednjem vijeku pojavljuju prvi znakovi obnove crkvenoga života?

- a) krajem VII. stoljeća
- b) krajem VIII. stoljeća
- c) krajem IX. stoljeća

b) krajem VIII. stoljeća (str. 58.)

1	
---	--

33. Kako se zvao prvi splitski prvosvećenik?

- a) Ivan Cosmi
- b) Ivan Dalmatinac
- c) Ivan Ravenjanin

c) Ivan Ravenjanin (str. 60.)

1	
---	--

34. Kako se zove papa za čijega je pontifikata osnovana Ninska biskupija?

- a) Ivan VIII.
- b) Nikola I.
- c) Stjepan VI.

b) Nikola I. (str. 63.)

1	
---	--

35. Kako se zove kralj koji je primio znakove kraljevske vlasti iz ruke papinskoga poslanika Gebizona?

- a) Dmitar Zvonimir
- b) Petar Krešimir IV.
- c) Stjepan Držislav

a) Dmitar Zvonimir (str. 71.)

1	
---	--

ZADATCI KRATOG ODGOVORA

U sljedećim zadacima odgovori kratkim odgovorom (**riječju** ili s **nekoliko riječi**).

36. Kako se zove opat kojega je papa Ivan IV. Dalmatinac poslao u Dalmaciju i Istru?

(**Martin, opat Martin**; str. 13.)

2	
---	--

37. Koje se godine hrvatski vladar Tomislav prvi put pojavljuje s naslovom kralja?

(**925. godine**; str. 23.,26.)

2	
---	--

38. Kako se zove biskupija u koju je prema zaključcima II. splitskog sabora postavljen ninski biskup Grgur?

(**Skradinska biskupija**; str. 25./72.)

2	
---	--

39. Kako se zove bugarski vladar koji je 926. ili 927. godine napao Hrvatsku?

(**car Simeon ili Simeon, Simeon I.**; str. 31. – 33.)

2	
---	--

40. Kako se još zvala Neretvanska kneževina koja se nalazila između rijeka Cetine i Neretve?

(**Paganija**; str. 38.)

2	
---	--

41. Kako se zove rijeka u Istri uzduž koje je bila granica Hrvatske i Istočnofranačkoga Kraljevstva?

(**Raša**; str. 42.)

2	
---	--

42. Kako se zove prvi nasljednik kralja Tomislava?

(**Trpimir II.**; str. 50.)

2	
---	--

43. Kako se zove majka kralja Stjepana Držislava?

(**kraljica Jelena ili Jelena**; str. 51.)

2	
---	--

44. Kako se zove vladar čije se ime nalazi na Bašćanskoj ploči?

(**Dmitar Zvonimir**; str. 51.)

2	
---	--

45. Kako se zove grad u kojemu je 787. godine održan ekumenski sabor?

(**Niceja**; str. 58.)

2	
---	--

IZBACI JEDNOGA (1) ULJEZA

Zaokruživanjem slova ispred odgovora izbaci jednog (1) uljeza.

46. Početkom VII. stoljeća prostor između Drave i Jadrana zauzimali su:

- a) Avari
- b) Huni
- c) Saraceni
- d) Vandali

c) Saraceni (str. 13.)

1	
---	--

47. Ninski biskupi bili su:

- a) Formin
- b) Grgur
- c) Stjepan
- d) Teodozije

c) Stjepan (str. 16., 24., 63.)

1	
---	--

48. Naseljeni su gradovi „krštene Hrvatske” prema djelu *O upravljanju Carstvom*:

- a) Hlijevno
- b) Klobuk
- c) Skradin
- d) Vekla

d) Vekla (str. 30.)

1	
---	--

49. Velikomoravska država obuhvaćala je dijelove:

- a) Austrije
- b) Bugarske
- c) Mađarske
- d) Poljske

b) Bugarske (str. 37.)

1	
---	--

50. Otoci su kojima su vladali Neretvani:

- a) Brač
- b) Hvar
- c) Mljet
- d) Korčula

c) Mljet (str. 38.)

1	
---	--

51. Središte Hrvatske u ranom srednjem vijeku nalazilo se u trokutu triju gradova:

- a) Knin
- b) Nin
- c) Solin
- d) Zadar

d) Zadar (str. 40.)

1	
---	--

52. Raspored hrvatskih županija u ranome srednjem vijeku ukazuje na to da je vlast u unutrašnjosti sezala sve do regija kraških polja:

- a) Bugojna
- b) Duvna
- c) Glamoča
- d) Livna

a) Bugojna (str. 40.)

1	
---	--

53. Tomislavov uspon na najviši vladarski položaj tumači se:

- a) njegovom moći kao vladara
- b) odnosom vjernosti Katoličkoj Crkvi
- c) uspostavom njegove vlasti u Bizantinskoj Dalmaciji
- d) vojnim uspjesima nad Mađarima i Bugarima

b) odnosom vjernosti Katoličkoj Crkvi (str. 48.)

1	
---	--

54. Metropolitanska vlast splitskoga nadbiskupa obuhvaćala je:

- a) Dalmaciju
- b) Hrvatsku
- c) Panoniju
- d) Zahumlje

c) Panoniju (str. 73.)

1	
---	--

55. Među biskupijama podređenim splitskom metropolitu koje se nalaze zapadno od Splita su:

- a) Krčka
- b) Osorska
- c) Trogirska
- d) Zadarska
- c) Trogirska (str. 73.)**

1	
---	--

ZADATCI KRATKIH ODGOVORA UZ POLAZNI SADRŽAJ

U sljedećim zadatcima na temelju **polaznoga sadržaja** (teksta, slikovnog priloga ili zemljovida) odgovori na postavljena pitanja **kratkim odgovorom** (riječju ili s nekoliko riječi).

56. Pozorno pročitajte navedeni tekst i odgovorite na postavljena pitanja.

„...pokršteni Hrvati (...) nepokolebivom vjerom zaklinju da nikada neće provaljivati u tuđe zemlje i ondje ratovati, nego će radije živjeti u miru sa svima koji to htjednu.”

A) Kako se zove autor navedenoga teksta?

(Konstantin VII. Porfirogenet; Konstantin Porfirogenet; str. 14)

2	
---	--

B) Kako se zove djelo u kojemu se nalazi navedeni tekst?

(O upravljanju Carstvom ili De administrando imperio; str. 14. 29.)

2	
---	--

57. Pozorno promotri slikovni prilog i odgovori na postavljena pitanja.

A) Kako se naziva tema slike prikazane u prilogu?

(**dolazak Hrvata**; str. 29.)

2	
---	--

B) Kako se zove autor slike prikazane u prilogu?

(**Celestin Medović**; str. 29.)

2	
---	--

58. Pozorno promotri slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

A) Kako se zove knez čije se ime spominje na slikovnome prilogu?

(**knez Muncimir** ili **Muncimir**; str. 50.)

2	
---	--

Kako se zove mjesto iz kojega potječe spomenik prikazan na slikovnom prilogu?

(**Uzdolje kod Knina** ili **Uzdolje**; str. 50.)

2	
---	--

59. Pozorno promotri slikovni prilog i odgovori na postavljena pitanja.

A) Kako se naziva crkva prikazana na slikovnome prilogu?

(sv. Križa; str. 64.)

2	
---	--

B) Kako se naziva grad u kojemu se nalazi crkva prikazana na slikovnome prilogu?

(Nin; str. 64.)

2	
---	--

60. Pozorno promotrite slikovni prilog i odgovorite na postavljena pitanja.

Kako se zove kralj čiji je spomenik prikazan na slikovnom prilogu?

(Petar Krešimir IV.; str. 71.)

2	
---	--

Kako se zove grad u kojemu se nalazi spomenik prikazan na slikovnom prilogu?

(Šibenik; str. 71.)

2	
---	--

ZADATCI POVEZIVANJA

U sljedećim zadatcima **svaki** sadržaj lijevoga stupca poveži **samo s jednim** odgovarajućim sadržajem desnoga stupca.

61. Svakoga navedenog papu poveži s godinama njegova pontifikata.

_____ Agaton	a) 640. – 642.
_____ Ivan IV. Dalmatinac	b) 642. – 648.
_____ Ivan X.	c) 678. – 681.
	d) 914. – 928.
	e) 952. – 956.

(c, a, d; str. 13. – 15.)

3	
---	--

62. Svaku navedenu službu poveži s osobom koja ju je obavljala.

_____ ankonitanski biskup	a) Atila
_____ ugarski kralj	b) Formin
_____ zadarski biskup	c) Ivan
_____ zahumski knez	d) Leon
	e) Mihajlo
	f) Nestor

(c, a, b, e; str. 24. – 27.)

4	
---	--

63. Svaki navedeni grad povežite s njegovim stranim imenom.

_____ Krk	a) Arba
_____ Zadar	b) Diadora
_____ Dubrovnik	c) Kori
	d) Raguza
	e) Vekla

(e, b, d; str. 30.)

3	
---	--

64. Svaki navedeni opis iz djela *O upravljanju Carstvom* poveži s gradom na koji se odnosi.

_____ Od kopna je odvojen uskim morskim prolazom.	a) Dubrovnik
_____ Naselili su ga rimski građani iz Epidaura i Salone.	b) Biograd
_____ U njemu je pokopan sv. Anastazije.	c) Kotor
_____ U njemu se nalazi crkva Sv. Trojice.	d) Skradin
_____ Smješten je uz more ispod visokih planina.	e) Split
	f) Trogir
	g) Zadar

(f, a, e, g, c; str. 30.)

5	
---	--